

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ З НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ
ІНСТИТУТ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ

ВИПУСКНА РОБОТА

на тему:

Організація та проведення спеціальних об'єктових тренувань з питань цивільного захисту на суб'єктах господарювання

слухача з короткострокового підвищення кваліфікації з питань цивільного захисту
завідувача навчально-консультаційного пункту м.Підволочиськ
НМЦ ЦЗ та БЖД Тернопільської області
ХІСАМОВА ВІКТОРА ОЛЕКСАНДРОВИЧА

Перевірив:

посада, вчений ступінь (звання) прізвище, ініціали

ЗМІСТ

ВСТУП

I. Підготовка та проведення спеціальних об'єктових тренувань спеціалізованих служб і формувань цивільного захисту. _____	45
1.1. Підготовка та проведення роздільного об'єктового тренування _____	5
1.2. Підготовка та проведення спільного об'єктового тренування _____	7
1.3. Тренування служб та формувань ЦЗ в ході спеціального об'єктового навчання з ЦЗ підприємств, установ, організацій _____	11
II. Підготовка та проведення об'єктових тренувань з цивільного захисту _____	12
Додатки: 1 _____	15
2 _____	21
3 _____	23
НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ ДОКУМЕНТИ ТА ЛІТЕРАТУРА _____	25

ВСТУП

Суб'єкт господарювання (СГ) є основною первинною ланкою, де практично і найбільш повно вирішується весь комплекс завдань цивільного захисту (ЦЗ). Важливість цієї ланки у сфері вимог керівних документів в теперішній час ще більше зростає.

Кодексом цивільного захисту України визначено, що одним з основних завдань цивільного захисту є навчання населення способам захисту у разі виникнення надзвичайних, несприятливих побутових або нестандартних ситуацій та проведення тренувань щодо дій в таких умовах.

Пункт 6 Постанови КМУ від 26.06.2013 № 444 « Про затвердження Порядку здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях» визначає, що « навчання працюючого населення діям у надзвичайних ситуаціях здійснюється безпосередньо на підприємстві, в установі та в організації згідно з програмами підготовки працівників до дій у НС, а також під час проведення спеціальних об'єктових навчань і тренувань з питань цивільного захисту у».

Велике значення у вирішенні цього завдання має проведення суб'єктами господарювання, навчальними закладами спеціальних об'єктових (СОТ) та об'єктових тренувань (ОТ), які є вищою формою практичної підготовки органів управління, керівного складу ЦЗ, командно-начальницького і особового складу формувань ЦЗ, працюючого персоналу підприємств, установ, організацій, населення і студентів до вирішення завдань цивільного захисту, запобігання і реагування на надзвичайні ситуації, ліквідації їх наслідків і визначають рівень підготовки цих структур до дій в умовах надзвичайних ситуацій. Порядок і строки проведення таких тренувань визначаються керівними документами з цивільного захисту.

Основною метою практичної підготовки СГ з питань цивільного захисту є розгляд організаційних основ порядку підготовки і проведення спеціальних об'єктових та об'єктових тренувань з цивільного захисту суб'єктами господарювання з метою забезпечення формування у керівного складу та

особового складу формувань ЦЗ знань і навичок в організації планування підготовки і проведення спеціальних об'єктових тренувань та об'єктових тренувань з цивільного захисту і практичного відпрацювання дій органів управління і сил ЦЗ СГ за планами дій щодо реагування на можливі надзвичайні ситуації та локалізації і ліквідації їх наслідків.

I. Підготовка та проведення спеціальних об'єктових тренувань спеціалізованих служб і формувань цивільного захисту.

Спеціальні об'єктові тренування спеціалізованих служб і формувань ЦЗ проводяться 1 раз на рік - протягом однієї доби (від 4 до 8 годин) на всіх об'єктах, де більше 50 осіб працюючого персоналу з метою набуття працівниками, які входять до їх складу, навичок з виконання спеціальних робіт і заходів в умовах надзвичайних ситуацій, формування у них здатності до колективних дій, а також перевірки готовності спеціалізованих служб і формувань ЦЗ, в цілому, до дій за призначенням.

До тренування залучаються керівний склад і фахівці, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів ЦЗ СГ, відповідні спеціалізовані служби та особовий склад формувань ЦЗ під керівництвом відповідних керівників спеціалізованих служб та командирів формувань ЦЗ СГ.

Вони проводяться:

- у перший рік трирічного періоду об'єктової підготовки з питань цивільного захисту як *роздільні* за планами і під керівництвом відповідних керівників спеціалізованих служб і командирів формувань ЦЗ;

- у другий рік трирічного періоду об'єктової підготовки з цивільного захисту як *спільні* під керівництвом особи, яка у разі надзвичайної ситуації виконує на підприємстві, в установі, організації або виконуватиме функції керівника робіт з ліквідації наслідків НС;

- у третій рік трирічного періоду об'єктової підготовки з питань цивільного захисту у відповідності до задуму та строків проведення спеціального об'єктового навчання з цивільного захисту підприємства, установи, організації.

За основу підготовки та проведення тренувань беруться відповідні плани реагування на надзвичайні ситуації.

1.1. Підготовка та проведення роздільного об'єктового тренування

Роздільні спеціальні об'єктові тренування спеціалізованих служб та формувань ЦЗ проводяться у перший рік трирічного періоду підготовки підприємства, установи, організації з цивільного захисту.

До тренування залучається весь особовий склад служб та формувань ЦЗ. Керівником такого тренування є безпосередній керівник служби, командир формування ЦЗ. Якщо формування безпосередньо підпорядковується спеціалізованій службі ЦЗ то керівником тренування може бути керівник даної служби.

Тривалість тренування може складати від 4 до 6 годин. Роздільні тренування можуть проводитись як в один період, так і в різні строки в залежності від виробничої діяльності підприємства, установи, організації.

Для підготовки тренування керівник підприємства, установи, організації не пізніше ніж за місяць до проведення тренувань видає наказ (організаційні вказівки) щодо проведення тренувань, в якому визначає керівників тренування, райони (місця) проведення та строки тренувань, порядок надання звіту про результати тренувань та інші питання.

У разі необхідності, для забезпечення відпрацювання практичних питань особовим складом формувань, може створюватись імітаційна команда.

Для проведення тренування його керівником розробляється план-календар тренування який погоджується з керівником підрозділу (посадовою особою) з ЦЗ підприємства, установи, організації та затверджується керівником об'єкту.

План-календар визначає загальну послідовність проведення тренування. Додатками до нього можуть бути тактичне завдання зі схемою практичного виконання робіт.

Тренуванню передуює вивчення з особовим складом відповідних тем програми спеціальної підготовки, заходів безпеки в ході тренування.

В ході тренування відпрацьовуються навчальні вправи щодо прийомів і способів дій за призначенням, нормативи із застосування засобів захисту, здійснюється практичне виконання робіт.

На тренування спеціалізовані служби та формування ЦЗ виводяться у повному складі зі штатною технікою та майном.

Тренування, як правило, включає два етапи.

На першому етапі відпрацьовуються питання оповіщення і збору особового складу формування (служби), приведення їх в готовність до дій за призначенням (наявність особового складу згідно штатного розкладу та його екіпіровка, наявність та справність техніки і майна), у разі необхідності, проводиться доукомплектування формувань всім необхідним та проводиться перевірка знань особовим складом заходів безпеки при відпрацюванні практичних питань.

На другому етапі відпрацьовуються питання управління підпорядкованими підрозділами (формуваннями), виконуються практичні заходи щодо дій особового складу формування за призначенням. В ході цього етапу керівники тренувань повинні відтворювати таку обстановку, яка б вимагала від підлеглих максимальної віддачі сил та вмінь згідно своїх обов'язків, спонукала б особовий склад до прояви ініціативи, сміливих та рішучих дій.

В ході тренування повинні бути відпрацьовані всі питання можливих дій формування (служби) у відповідності до його призначення.

Для надання допомоги в підготовці та проведенні тренування, оцінки його результатів та контролю за виконанням заходів безпеки можуть призначатися посередники. Головне завдання посередника - це не допустити порушень заходів безпеки особовим складом під час відпрацювання практичних дій. Посередники

надають керівнику підрозділу (посадовій особі) з ЦЗ необхідні дані для включення в загальну довідку про результати проведених тренувань.

По завершенню тренувань їх керівники проводять розбір дій особового складу, визначають тих, хто краще діяв в ході тренування, вказують на виявлені недоліки та порядок їх усунення, надають до підрозділу (посадовій особі) з ЦЗ об'єкту звіт про результати тренування, в якому вказують:

- тему та строки проведення тренування;
- хто залучався та кількість особового складу;
- повнота і якість відпрацьованих в ході тренування навчальних питань;
- оцінка дій особового складу;
- загальна оцінка за тренування.

На підставі отриманих звітів від керівників тренувань керівник підрозділу (посадова особа) з ЦЗ об'єкта надає керівнику підприємства, установи, організації короткий звіт про результати проведених роздільних тренувань з цивільного захисту, свої пропозиції щодо покращання навчання та усунення виявлених недоліків. Другий примірник звіту подається до органу з питань НС та ЦЗН району (міста).

Результати роздільного об'єктового тренування спеціалізованої служби та формування ЦЗ, а також індивідуальні оцінки особового складу за дії в ході тренування заносяться до журналу обліку підготовки служби, формування з цивільного захисту.

1.2. Підготовка та проведення спільного об'єктового тренування

Спільні спеціальні об'єктові тренування спеціалізованих служб та формувань ЦЗ проводяться у другий рік трирічного періоду підготовки підприємства, установи, організації з цивільного захисту з метою відпрацювання взаємодії між ними та досягнення злагодженості дій в ході ліквідації надзвичайних ситуацій.

Спільні об'єктові тренування проводяться одночасно зі всіма спеціалізованими службами та формуваннями ЦЗ об'єкта під керівництвом особи, яка у разі надзвичайної ситуації виконуватиме обов'язки керівника робіт з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації, при цьому функції штабу керівництва покладаються на призначений ним штаб з ліквідації наслідків НС. Вони проводяться на пунктах управління, обладнаних засобами управління і зв'язку та на місцевості на фоні змодельованої обстановки, яка безперервно повинна розвиватися.

До тренування залучається весь особовий склад служб та формувань ЦЗ. Крім того для відпрацювання злагодженості в діях під час ліквідації НС та для відпрацювання окремих питань рішенням керівника підприємства, установи, організації може залучатися евакуаційна комісія підприємства, установи, організації. У разі необхідності, для забезпечення відпрацювання практичних питань особовим складом формувань, створюється імітаційна команда.

Тривалість тренування може складати від 6 до 8 годин (в залежності від об'єму запланованих питань).

Для підготовки та проведення спільного тренування керівник підприємства, установи, організації не пізніше ніж за півтора місяця до початку тренування **видає наказ (організаційні вказівки) щодо проведення тренування (додаток 1)**, в якому визначає керівника та штаб керівництва тренуванням, район проведення (місця відпрацювання практичних питань) та строки тренування, порядок надання звіту про результати тренування та інші питання.

Підготовка до спільного об'єктового тренування включає:

- уточнення та визначення вихідних даних;
- розробку документів;
- підготовку керівника, штабу керівництва та посередників;
- підготовку місць для проведення практичних заходів.

Вихідними даними для тренування є: тема, навчальні цілі, етапи та їх навчальні питання, склад учасників, тривалість та строки проведення тренування.

Тема тренування повинна бути комплексною та включати виконання основних завдань служб та формувань ЦЗ за призначенням, відпрацювання у повному обсязі питань взаємодії, управління та всіх видів забезпечення.

Навчальні цілі визначаються для кожної категорії тих, що навчаються.

Етапи тренування визначаються, виходячи з теми тренування. Кількість та зміст етапів визначається керівником тренування з таким розрахунком, щоб розкривалася тема та досягалися цілі тренування у відведений для нього час.

Тренування, як правило, включає два етапи.

На першому етапі відпрацьовуються питання приведення органів управління та сил ЦЗ у різні режими функціонування, проводиться оповіщення та збір керівного і особового складу формувань (служб) ЦЗ та органів управління, приведення їх в готовність до дій за призначенням, здійснюється збір даних обстановки, що склалася, їх оцінка та аналіз, постановка завдань підлеглим органам управління та силам, перевіряються питання готовності до дій за призначенням формувань ЦЗ.

В ході першого етапу особливу увагу рекомендується приділити питанням розгортання та ефективності роботи системи управління, організації проведення практичних заходів, приведення у готовність формувань ЦЗ та організації взаємодії сил ЦЗ в ході ліквідації наслідків НС.

На другому етапі відпрацьовуються питання управління підпорядкованими підрозділами (формуваннями), виконуються практичні заходи щодо дій особового складу формувань за призначенням.

Штабом керівництва розробляються План проведення спільного спеціального об'єктового тренування з цивільного захисту, який затверджується керівником підприємства, установи, організації та інші документи, необхідні для проведення тренування. План проведення тренування визначає загальну послідовність проведення тренування.

Тренуванню передуює вивчення з особовим складом відповідних тем програми спеціальної підготовки, заходів безпеки в ході тренування.

Для надання допомоги в підготовці та проведенні тренування, оцінки його результатів та контролю за виконанням заходів безпеки можуть призначатися посередники.

Тренування розпочинається подачею сигналу оповіщення учасників тренування.

Керівник тренування особисто та через штаб керівництва контролює порядок оповіщення та збір учасників, оцінює їх дії на першому етапі.

По завершенню оповіщення та збору керівник тренування доводить до керівників служб та командирів формувань обстановку, що склалася (може скластися в результаті виникнення НС), ставить завдання на проведення заходів ЦЗ.

Штаб з ліквідації НС аналізує обстановку, проводить необхідні розрахунки, готує пропозиції та розпорядчі документи керівнику тренування (керівнику робіт з ліквідації НС) та, з його дозволу, доводить їх до виконавців (керівників служб та формувань ЦЗ).

Командири формувань ЦЗ, отримавши розпорядження, організують приведення формувань в готовність до дій за призначенням, проводять перевірку їх готовності та доповідають керівнику тренування (в штаб ліквідації НС) про готовність до виконання робіт по ліквідації НС та її наслідків (про готовність до проведення практичних занять з особовим складом).

Керівник тренування особисто та через штаб керівництва (посередників) перевіряє готовність формувань до дій за призначенням (укомплектованість згідно штатних розписів особовим складом, майном та технікою, знання заходів безпеки) дає розпорядження на проведення занять по відпрацюванню особовим складом дій за функціональним призначенням (проведення практичних занять з виконанням нормативів).

Керівник тренування особливу увагу в цей час приділяє злагодженості в діях учасників тренування та організації їх взаємодії при відпрацюванні практичних питань, особисто та через посередників оцінює підготовку служб та формувань до

дій за призначенням. Посередники готують та надають до штабу керівництва короткі висновки за результатами дій учасників тренування.

Особливістю спільних об'єктових тренувань є те, що керівник тренування та штаб керівництва виступають в двох ролях: перше - в ролі керівництва тренуванням; друге - в ролі безпосереднього виконавця (навчає) тобто виконують свої функціональні обов'язки керівника робіт з ліквідації НС та штабу з ліквідації НС.

Штаб керівництва сумісно з посередниками готує матеріали для загального розбору у вигляду коротких висновків та пропозицій.

По завершенню тренування його керівник проводить розбір дій учасників тренування, визначає тих, хто краще діяв в ході тренування, вказує на виявлені недоліки та порядок їх усунення, готує керівнику об'єкта [звіт про результати тренування \(додаток 2\)](#), який за підписом керівника підприємства, установи, організації у 10-денний термін направляється до органу з питань НС та ЦЗН району (міста), другий примірник - на НКП НМЦ ЦЗ та БЖД області.

Результати спільного об'єктового тренування спеціалізованих служб та формувань ЦЗ, а також індивідуальні оцінки особового складу за дії в ході тренування заносяться до журналів обліку підготовки служб і формувань з цивільного захисту.

1.3. Тренування служб та формувань ЦЗ в ході спеціального об'єктового навчання з ЦЗ підприємств, установ, організацій

Такі тренування проводяться на третій рік трирічного періоду підготовки з цивільного захисту підприємства, установи, організації. Вони плануються та проводяться на загальному фоні спеціального об'єктового навчання з ЦЗ.

Тривалість таких тренувань може складати від 6 до 8 годин.

Підготовка та проведення таких тренувань проводиться у відповідності з плануючими документами об'єктового навчання та за його задумом.

Керівники спеціалізованих служб, командири формувань ЦЗ приймають участь у розробці документів і підготовці учбових місць та, на підставі розроблених документів навчання, відпрацьовують план-календар проведення тренування (проведення практичних занять на учбових місцях).

Всі питання, які пов'язані з розробкою імітації для практичного відпрацювання учбових питань, оповіщенням та збором особового складу, визначенням учбових місць, заходи безпеки та інші, розробляються в загальних документах спеціального об'єктового навчання та доводяться до керівників служб та командирів формувань.

Перший етап тренування проводиться в масштабі підприємства, установи, організації на загальному фоні навчання під керівництвом керівника об'єкту.

На другому етапі, згідно плану навчання, відводиться час для відпрацювання під керівництвом відповідних керівників служб та командирів формувань ЦЗ питань спеціальної підготовки (дій за призначенням).

Контроль та оцінка дій особового складу служб та формувань ЦЗ здійснюється штабом керівництва навчанням та посередниками. Оцінка дій служб і формувань ЦЗ на спеціальному об'єктовому навчанні включається в загальний звіт про результати навчання.

II. Підготовка та проведення об'єктових тренувань з цивільного захисту

Об'єктові тренування персоналу підприємств, установ, організацій щодо дій у надзвичайних ситуаціях незалежно від чисельності працюючих та форми власності плануються та проводяться щорічно тривалістю до 8 годин:

- на підприємствах, в установах та організаціях з чисельністю працюючих 50 і менше осіб;
- у закладах вищої освіти (коледжах, інститутах, університетах, академіях тощо) всіх форм власності;
- у закладах загальної середньої та професійно-технічної освіти «День цивільного захисту»;

- у закладах дошкільної освіти всіх форм власності - під час проведення «Тижня безпеки дитини».

Підготовка такого тренування здійснюється особисто керівником підприємства, установи, організації, навчального закладу на підставі виданого ним не пізніше ніж за півтора місяці наказу. До участі в тренуванні залучаються усі працівники навчального закладу, підприємства, установи, організації. Залучення студентів, учнів та дітей до відпрацювання навчальних питань проводиться у найбільш зручний для навчального закладу час.

Для підготовки тренування та контролю за діями тих, хто навчається, наказом керівника об'єкту призначається штаб керівництва тренування.

Підготовка об'єктового тренування у закладах вищої освіти здійснюється аналогічно підготовці спеціального об'єктового навчання.

Підготовчий період тренування включає:

- проходження керівником тренування (начальником штабу, керівництва) відповідного навчання на обласних та м.Тернополя курсів удосконалення керівних кадрів 3 категорії (але не пізніше ніж за 2 - 1,5 місяці до початку тренування);
- підбір з числа керівного складу та фахівців для виконання функцій посередників в ході тренування та організація їх підготовки;
- підготовка навчальних місць з відпрацювання практичних заходів;
- відпрацювання відповідних документів тренування.
- проведення комісією закладу, підприємства, установи, організації попереднього контролю знань і умінь тих, хто навчається, за програмою загальної підготовки;

План проведення об'єктового тренування закладу вищої освіти, підприємств, установ та організацій з чисельністю менше 50 осіб погоджується з місцевим (районним) органом з надзвичайних ситуацій та цивільного захисту населення та затверджується керівником навчального закладу, підприємства, установи, організації.

Плани проведення «Дня цивільного захисту» та «Тижня безпеки дитини» погоджуються з територіальним органом управління освітою та затверджуються керівником навчального закладу.

Об'єктові тренування з цивільного захисту у навчальних закладах проводяться без припинення навчально-виховного процесу, в ході якого практично відпрацьовуються, перевіряються та оцінюються дії персоналу у разі загрози або виникнення надзвичайних ситуацій.

По завершенню тренування його керівник проводить розбір дій учасників тренування, визначає тих, хто краще діяв в ході тренування, вказує на виявлені недоліки та порядок їх усунення, готує звіт про результати тренування, який у 10-денний термін подається до органу ДСНС.

ПОГОДЖУЮ

Начальник управління освіти
і науки

О.П.Похиляк

„_____” березня 20_ р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ЗОШ № 24

І.Ю.Каразія

„_____” березня 20_ р.

План
проведення об'єктового тренування з питань цивільного захисту

Тема: «Дії керівного складу навчального закладу при загрозі виникнення надзвичайної ситуації. Дії учасників навчально-виховного процесу при проведенні екстреної евакуації».

Навчальна мета :

- досягнення злагодженості в роботі керівного складу, працівників закладу в цілому при виконанні заходів запобігання і реагування на надзвичайні ситуації;
- перевірка порядку екстреної евакуації учасників навчально-виховного процесу з приміщень будівлі у випадку виникнення надзвичайних ситуацій та їх тренування;

Основні завдання, які ставляться перед учасниками:

- перевірка реальності виконання заходів плану реагування на надзвичайні ситуації;
- перевірка стану захисної споруди та порядку її заповнення у випадку виникнення надзвичайних ситуацій;
- перевірка наявності засобів індивідуального захисту;
- перевірка надійності об'єктової системи зв'язку та оповіщення.

ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ

(Етапи, навчальні питання, перелік документів, порядок залучення формувань цивільного захисту та учасників навчально-виховного процесу)

Перший етап: "Організація заходів цивільного захисту при загрозі виникнення надзвичайної ситуації" (режим підвищеної готовності)

З 8.00 до 8.45 _____ 20_р.

Навчальні питання:

1.Збір керівного складу, комісії з питань надзвичайних ситуацій, уточнення завдань.
(Схема оповіщення та зв'язку, список керівного складу)

2.Порядок виконання заходів плану реагування при загрозі виникнення:

- стихійного лиха (ураган);
- аварії на хімічно-небезпечних об'єктах з викидом (виливом) небезпечно-хімічних речовин;
- пожежі.

(План реагування на надзвичайні ситуації, відомості наявності засобів індивідуального захисту та матеріалів для герметизації приміщень).

3.Перевірка готовності формувань цивільного захисту.

(Списки формувань цивільного захисту, відомості укомплектованості майном та засобами індивідуального захисту).

Другий етап: "Проведення заходів ЦЗ при виникненні надзвичайної ситуації" (режим надзвичайної ситуації)

З 10.20 до 11.30 _____ 20_р.

Навчальні питання:

1. Дії керівного складу, відповідальних осіб, учасників навчально-виховного процесу:

а) за сигналом "Увага всім!" АВАРІЯ НА ХІМІЧНО – НЕБЕЗПЕЧНОМУ ОБ'ЄКТІ.

- проведення герметизації приміщень навчального закладу;

б) за сигналом «Увага всім!» ПОЖЕЖА на другому поверсі навчального закладу;

- проведення екстреної евакуації учасників навчально-виховного процесу.

(Схема оповіщення та зв'язку, мегафони, ручні дзвінки, класні журнали, список керівного складу, документи захисної споруди).

2. Проведення тренування:

- з пожежною дружиною – з правил користування підручними та первинними засобами пожежогасіння при гасінні осередків загорання.

ХІД ТРЕНУВАННЯ

Час проведення	Зміст навчальних питань	Обстановка на зазначений час та її імітація)	Порядок і зміст роботи керівника тренування, його заступників, помічників	Очікувані дії тих, хто навчається при відпрацюванні кожного навчального питання
Перший етап навчання з 8.00 до 8.45 “ ” квітня 20 р.				
з 8.00 до 8.15	1) Збір керівного складу, уточнення завдань	З території Західної Європи наближається ураган. Швидкість вітру досягає 25 м/с, наближення передбачається через 1-2 години	Керівник закладу дає розпорядження заступнику з навчально – виховної роботи, негайно оповістити і зібрати керівний склад та комісію з питань НС. Доводить їм обстановку, розпорядження про функціонування районної (міської) ланки територіальної підсистеми ЄДС ЦЗ в режимі підвищеної готовності. Ставить завдання щодо захисту учасників навчально-виховного процесу від можливих наслідків стихійного лиха	Заступник з навчально – виховної роботи: викликає керівний склад (в тому числі формувань цивільного захисту), комісію з питань НС; перевіряє їх прибуття і доповідає керівнику закладу
з 8.15 до 8.30	2) Уточнення плану реагування на НС	Обстановка погіршується	Керівник навчального закладу заслуховує доповіді, пропозиції керівного складу, комісії з питань НС, дає вказівки та за потребою проводить засідання комісії з питань НС	Заступник з навчально – виховної роботи уточнює план реагування на НС за розділами та пунктами. Керівний склад: - усвідомлює та оцінює обстановку; - дає відповідні пропозиції; - готує розпорядження підлеглим.
з 8.30 до 8.45	Перевірка готовності відповідальних осіб	Ураган розповсюджується територією області	Із заступниками та відповідальними особами перевіряє наявність майна, приладів, засобів індивідуального захисту	Відповідальні особи готують своїх працівників до дій у НС, приводять майно, засоби індивідуального захисту в готовність без припинення навчального процесу

				18
Час проведення	Зміст навчальних питань	Обстановка на зазначений час та її імітація)	Порядок і зміст роботи керівника тренування, його заступників, помічників	Очікувані дії тих, хто навчається при відпрацюванні кожного навчального питання
Другий етап навчання з 10.20 до 11.30 “_” квітня 20_ р.				
з 10.20 до 10.40	Дії керівного складу, відповідальних осіб, учасників навчально-виховного процесу за сигналом “Увага всім!” АВАРІЯ НА ХІМІЧНО НЕБЕЗПЕЧНОМУ ОБ’ЄКТІ	Фронт урагану оминув навчальний заклад, але спричинив аварію на ХНО – заклад попадає в зону можливого хімічного зараження. В 10.20 із управління освіти міста поступив сигнал “Увага всім!” АВАРІЯ НА ХІМІЧНО – НЕБЕЗПЕЧНОМУ ОБ’ЄКТІ	Використовуючи дублюючу систему оповіщення навчального закладу (мегафон, дзвінок, посильні) дає розпорядження: «Провести герметизацію приміщень будівлі підручними матеріалами» або Керівник навчального закладу вирішує питання з управлінням освіти щодо переміщення учасників навчально-виховного процесу в безпечний район	Відповідальні особи за оповіщення та зв’язок проводять оповіщення відповідно до схеми. Педагогічні працівники зупиняють навчально-виховний процес. Проводиться герметизація приміщень будівлі: вікон, дверей, вентиляційних отворів. Після узгодження місця безпечного району (будівлі, приміщення) та прибуття транспорту (пішим порядком) проводиться переміщення учасників навчально-виховного процесу.

з 10.40 до 11.00	Дії керівного складу, відповідальних осіб, учасників навчально-виховного процесу за сигналом “Увага всім!”. ПОЖЕЖА у приміщенні закладу	В 10.40 від вчителя фізики надійшла інформація про виникнення пожежі в кабінеті фізики на другому поверсі	Використовуючи основну систему оповіщення школи (електричний дзвінок – часті дзвінки, радіовузол) дає розпорядження: “Увага всім!” ПОЖЕЖА. Провести екстрену евакуацію Особисто та через заступників, штаб керівництва тренуванням здійснює контроль за виконанням розпорядження	Проводиться екстрена евакуація учасників навчально-виховного процесу за встановленими маршрутами у відповідності до схеми евакуації через основний та запасні виходи. Відповідальні особи за охорону громадського порядку забезпечують організовану екстрену евакуацію учасників навчально-виховного процесу та перевіряють приміщення загального користування, охороняють основні та запасні виходи, діє заборона на повернення людей у будівлі закладу
Час проведення	Зміст навчальних питань	Обстановка на зазначений час та її імітація)	Порядок і зміст роботи керівника тренування, його заступників, помічників	Очікувані дії тих, хто навчається при відпрацюванні кожного навчального питання
з 11.00 до 11.05	Контроль кількості евакуйованих та доповідь органам управління освітою про прийняті рішення та проведені заходи		Керівник тренування дає вказівку заступнику з навчально-виховної роботи перевірити кількість евакуйованих учасників навчально-виховного процесу Приймає доповідь заступника з навчально-виховної роботи про кількість евакуйованих Керівник тренування доповідає органу управління освітою про прийняті рішення та проведені заходи	Класні керівники, вчителі доповідають заступнику з навчально-виховної роботи про кількість евакуйованих
з 11.05 до 11.20	Проведення тренування пожежної дружини		Керівник тренування дає розпорядження на проведення тренування пожежної дружини	Керівник пожежної дружини на навчальному місці розпочинає тренування та коментує дії тих, хто навчається. Проводиться демонстрація гасіння осередку пожежі підручними та первинними засобами пожежогасіння.
з 11.20 до 11.30	Повернення учасників		Керівник тренування дає команду на переведення закладу в режим	Учасники навчально-виховного процесу повертаються в будівлю закладу

	навчально-виховного процесу в будівлю закладу		повсякденного функціонування та повернення учасників навчально-виховного процесу в будівлю закладу	20
--	---	--	--	----

Час закінчення тренування 11.30, підведення підсумків тренування о 15.00 в актовому залі.

Начальник штабу керівництва тренуванням

І.Ю. Каразія

Додаток 2

Тернопільська загальноосвітня школа №24 І-ІІІ ст.

НАКАЗ

„___” лютого 20__ року

м. Тернопіль

№ _____

Про підготовку та проведення тренування з питань цивільного захисту

Відповідно до вимог Кодексу цивільного захисту України від 02.10.2012 р., розпорядження керівника органу виконавчої влади (органу місцевого самоврядування) від «__» _____ 20__ р. № ____ та з метою досягнення злагодженості в роботі керівного складу, штабу керівництва тренуванням, формувань цивільного захисту при виконанні заходів реагування на надзвичайні ситуації, перевірки надійності об'єктової системи оповіщення, перевірки порядку екстреної евакуації учасників навчально-виховного процесу у випадку виникнення надзвичайних ситуацій:

НАКАЗУЮ :

1. 24 лютого 2016 року провести об'єктові тренування з питань цивільного захисту за темою «Дії керівного складу навчального закладу при загрозі виникнення надзвичайної ситуації. Дії учасників навчально-виховного процесу при проведенні екстреної евакуації».

2. Призначити штаб керівництва тренуванням для підготовки тренування та контролю за діями тих, хто навчається у складі:
начальник штабу (Каразія І.Ю., директор школи);
заступник (Яворська Г.О., заступник директора з навчальної роботи);
помічники (Ярмолик О.І., вчитель математики, Шимків А.Б. вчитель інформатики).

3. До участі у тренуванні залучити:
керівний склад закладу;
формування цивільного захисту: оповіщення та зв'язку, охорони громадського порядку, надання домедичної допомоги та гасіння пожеж;
учасників навчально-виховного процесу.

4. Керівнику штабу керівництва тренуванням до _____ 20__ р. забезпечити:
розробку документів з проведення тренування;

підготовку навчально-матеріальної бази, навчальних місць, засобів зв'язку, оповіщення та імітації.

5. Призначити комісію для попереднього контролю знань і умінь тих, хто навчається за програмою загальної підготовки у складі:

Голова комісії - керівник навчального закладу;

Члени комісії – представник територіального органу ДСНС України (за згодою):

- інженер з охорони праці;
- працівники закладу.

6. Інженеру з охорони праці (Чумак І.П.) з усіма учасниками навчально - виховного процесу задіяними на тренуванні провести цільовий інструктаж з дотримання вимог правил безпеки праці та пожежної безпеки.

7. Головному бухгалтеру Кравчук О.П. передбачити фінансові витрати, пов'язані з проведенням тренування, матеріального заохочення його учасників.

8. Готовність до проведення тренування з питань цивільного захисту _____ 20__р.

9. Наказ довести до керівного складу та штабу керівництва тренуванням.

10. Керівництво тренуванням та контроль за виконанням вимог даного наказу залишаю за собою.

Директор школи

І.Ю.Каразія

ЗВІТ

про організацію проведення об'єктового тренування з питань цивільного захисту у Тернопільській ЗОШ №24

за темою: „Дії керівного складу школи при загрозі виникнення надзвичайної ситуації. Дії учасників навчально-виховного процесу під час екстреної евакуації з приміщення школи”

Тривалість тренування – 4 год.

Керівник тренування - директор школи Каразія І.Ю.

До тренування залучались:

- керівний склад - 10 осіб;
- комісія з питань надзвичайних ситуацій - 5 осіб;
- евакуаційна комісія (відповідальна особа за евакуацію) - 3 особи;
- відповідальні особи за напрямками - 20 осіб;
- пожежна дружина - 4 особи;
- інші працівники - 740 осіб (в тому числі 650 дітей).

1. *Оцінка готовності навчального закладу на період проведення тренування до реалізації плану реагування на надзвичайні ситуації, у тому числі:*

- *якості відпрацювання плануючих документів для організації діяльності закладу з питань цивільного захисту - плануючі документи для організації діяльності закладу з питань цивільного захисту - відпрацьовані;*
- *стану утримання та підготовки до використання за призначенням захисних споруд цивільного захисту - захисна споруда – відсутня, для укриття може використовуватись пристосоване приміщення – підвал;*
- *заходів із завчасного накопичення і підтримання у готовності засобів радіаційного та хімічного захисту – засоби відсутні;*
- *стану підготовки керівного складу та штабу тренування, відповідальних осіб – керівний склад та штаб тренування - підготовлений;*
- *функціонування об'єктової системи оповіщення та організації порядку доведення до учасників навчально-виховного процесу інформації про загрозу виникнення або виникнення надзвичайної ситуації – об'єктова система оповіщення в робочому стані, порядок доведення інформації - відпрацьований;*
- *організації заходів щодо забезпечення пожежної та техногенної безпеки – заходи організовані та проводяться.*

2. *Повнота і якість відпрацювання плануючих документів з тренування, доцільність та реальність задуму тренування – плануючі документи з тренування відпрацьовані якісно і в повному обсязі, задум тренування відповідає реальним загрозам.*

3. *Відповідність відтворення (імітації) навчальної обстановки характеру діяльності навчального закладу, відповідність ввідних даних щодо обсягу, ступеня деталізації, джерел та часу їх надходження з урахуванням реальних можливостей. Зміст ввідних даних щодо розвитку обстановки - імітація та ввідні відповідають характеру діяльності навчального закладу. Ввідними планомірно нарощувалась та ускладнювалась обстановка.*

4. *Оцінка дій керівного складу, штабу тренування:*

- інформація про загрозу виникнення та виникнення надзвичайної ситуації від управління освіти і науки отримана своєчасно;
- збір керівного складу, штабу тренування, комісії з питань надзвичайних ситуацій під час введення режиму підвищеної готовності проведено у встановлені планом реагування терміни;
- робота комісії з питань надзвичайних ситуацій організована у відповідності до плану реагування, вжито заходів щодо захисту учасників навчально-виховного процесу;
- проведено екстрену евакуацію учасників навчально-виховного процесу згідно плану евакуації;
- відповідальними працівниками здійснено заходи з локалізації та ліквідації надзвичайної ситуації, пожежі із залученням необхідних сил та засобів;
- взаємодія з органами управління освітою – організована;
- позначення обстановки здійснювалось відповідними покажчиками;
- керівництво тренування було присутнє на місцях проведення практичних заходів.

5. *Відпрацювання сигналів оповіщення цивільного захисту і дій учасників навчально-виховного процесу за ними - отримання сигналів від управління освіти здійснювалось через секретаря закладу. Учасники навчально-виховного процесу евакуювались відповідно до плану евакуації.*

6. *Перелік заходів виконаних з метою удосконалення складових системи цивільного захисту навчального закладу у період підготовки та проведення тренування з питань цивільного захисту:*

- проведений поточний ремонт підвального приміщення;
- закуплено мегафон для оповіщення;
- виготовлено ватно-марлеві пов'язки;
- проведено технічне обслуговування первинних засобів пожежогасіння.

7. *Результати тренування обговорені на засіданні комісії з питань надзвичайних ситуацій навчального закладу (протокол № 3 від “_” квітня 20_ р. додається).*

Керівник тренування

І.Ю.Каразія

НОРМАТИВНО - ПРАВОВІ ДОКУМЕНТИ ТА ЛІТЕРАТУРА

1. Кодекс цивільного захисту України від 02.10.2012 № 5403-VI (із змінами і доповненнями, внесеними Законами України від 14.05.2013 № 224 - VII та від 20.06.2013 № 353 - VII).
2. Постанова КМУ від 23.10.2013 № 819 " Про затвердження Порядку проведення навчання керівного складу та фахівців, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів з питань цивільного захисту» із змінами та доповненнями (постанова КМУ №230 2018 року)
3. Постанова КМУ від 26.06.2013 № 443 " Про затвердження Порядку підготовки до дій за призначенням органів управління та сил цивільного захисту ".
4. Постанова КМУ від 26.06.2013 № 444 " Про затвердження Порядку здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях ".
5. Постанова КМУ від 09.10.2013 № 787 «Про затвердження Порядку утворення, завдання та функції формувань ЦЗ».
6. Постанова КМУ від 21.08.2013 № 616 «Про затвердження Положення про добровільні формування цивільного захисту».
7. Постанова КМУ від 27.09.2017 №733" «Про затвердження Положення про організацію оповіщення про загрозу виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій та зв'язку у сфері цивільного захисту».
8. Постанова КМУ від 09.01.2014 № 11 «Про затвердження Положення про єдину державну систему цивільного захисту».
9. Рекомендації Державної служби України з питань надзвичайних ситуацій від 26.04.2017 року № 16-6361/161 щодо проведення спеціальних об'єктових навчань і тренувань з питань цивільного захисту.
10. Організаційно - методичні вказівки Державної служби України з питань надзвичайних ситуацій (далі - ДСНС України) від 23.09.2013 № 021028/1/164 " Організаційно-методичні вказівки з підготовки працюючого населення до дій у надзвичайних ситуаціях ".
11. Методичні рекомендації щодо підготовки та проведення командно-штабних навчань органів управління цивільного захисту. Наказ ДСНС України від 11.04 2014 № 195 «Про внесення змін до наказу ДСНС України від 29.01.2014 № 44».
12. Основи цивільного захисту. Навчальний посібник. За загальною редакцією М.В. Болотських ІДУ ЦЗ України. Київ. 2008.